

VOORWOORD

- door Ralf Smeets -

Als een razende orkaan je raakt, kun je alleen maar hopen dat niet alles wat je lief is, weg waait of kapot gaat. Je probeert er doorheen te komen, je hoopt, houdt elkaar vast en verlangt naar het einde van de ramp. De ramp die dit boek beschrijft duurt langer dan een orkaan en treft mensen op zeer verschillende manieren. Een ramp in slow motion. En hoe leg je mensen uit wat de orkaan doet met de meest getroffen? Hoe kun je duiden en snappen wat er gebeurt en wat je moet doen?

Frank van Opdorp, auteur van dit boek, heeft als communicatie-professional de taak te duiden en helderheid te geven. Dat zien we terug in wat hij geschreven heeft. Het is het eerlijke, directe verhaal over de moeilijkste communicatieklus van zijn leven, in een gezondheidszorgcatastofe van wereldformaat, die iedereen raakt. Die klus krijgt van dag tot dag vorm, in relatie tot onze organisatie Zuyderland, ons land en de wereld. Op de bladzijden van dit boek worden die lijnen een levend geheel. Niet abstract, maar in persoonlijke observaties. Niet alleen geschiedenis, maar ook beleving.

Vaak heb ik zelf verteld over mijn beleving van deze tijd als zorg-professional. Regelmatig zeiden mensen dan: ‘Je moet er een boek over schrijven’ - en ik denk dat ze gelijk hadden. Ik heb het niet geschreven, maar ik ben heel blij dat dit boek er nu is. Deze schriftelijke weergave van die indringende episode helpt om er vat op te krijgen. En juist nu de crisis voorbij is, kunnen we er op afstand naar kijken, niet meer met acuut gevaar, maar met erkenning voor alles wat die crisis met ons gedaan heeft. Want dat was veel, zoals ik terugvind in mijn eigen woorden op dag 31: ‘Zoveel emoties overspoelen het ziekenhuis. Overspoelen ons. Overspoelen de medewerkers hier. En er is zoveel verdriet.’

Als geestelijk verzorger ken ik de kracht van verhalen. Verhalen geven zin en betekenis, ook als het moeilijke verhalen zijn. En de coronaperiode is onderdeel van het verhaal van ons leven. Zij heeft er een plek in en heeft invloed op wie en hoe we zijn. Voor mijzelf was het de grootste confrontatie met kwetsbaarheid die ik gekend heb, waarin ik veel mensen heb zien sterven in eenzaamheid, de machteloosheid van lieve zorgcollega's heb gezien en gevoeld, mijn eigen angst en onzekerheid niet kon wegstoppen. Maar het was ook de tijd waarin we sámen kwetsbaar konden zijn. Ook dat element heeft ons gevormd, want: *'wat je deelt kun je ook samen dragen'*.

Het verhaal van Frank nodigt de lezer uit het eigen verhaal in herinnering te halen en opnieuw vorm te geven. Het helpt mij ervaringen in perspectief te zetten. Het feit dat dit nu voorbij is, helpt mij om te gaan met de onzekerheid in die dagen. Of het leven ooit weer normaal werd en hoe we er doorheen zouden komen, wisten we toen niet. Nu weten we meer en weten we ook dat we de onzekerheid uitgehouden hebben. Voor mij persoonlijk een enorme kracht: dat je een zó grote onzekerheid uit kunt houden. En zo zal iedereen die terugkijkt op 2020 eigen lessen herkennen.

Ik hoop dat de lezer van dit boek gesterkt wordt door het terugkijken op de orkaan. Zo wordt het een belangrijk stuk communicatie en duiding van een fase. Het zal daarnaast vanzelf een instrument zijn waarmee we kunnen verwerken, want we herkennen, we associëren en we herijken ons eigen verhaal met dit verslag van dag tot dag.

Ralf Smeets is directeur van de landelijke Vereniging van Geestelijk VerZorgers (VGVZ) in Zeist, werkte daarnaast als ethicus voor het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en was in 2020 geestelijk verzorger binnen Zuyderland.